

POUTNÍ MÍSTA NA TRASE PRAMEN LABE – HRADEC KRÁLOVÉ

Žireč

Kostel sv. Anny

V místech stavby dnešního kostela a původní jezuitské rezidence stával v 11. století dvůr pražských biskupů, později pak tvrz, která byla opětovně vystavěna roku 1581 Adamem Silvarem z Pilníkova. V letech 1653 - 1773 místo užívali vídenští jezuité, kteří původní objekty od roku 1652 přestavovali a upravovali na svoji rezidenci až do zrušení řádu.

Stavba kostela sv. Anny se datuje okolo roku 1668. Nechal ho postavit řád jezuitů. Dostavěn byl v roce 1698 a následně 4. listopadu 1703 vysvěcen královéhradeckým biskupem Tobiašem Böckerem. Jednoduchý kostel s malou věžičkou a dvěma bočními věžemi nese známky raného i pozdního baroka. Při požáru celé obce dne 1. dubna 1825 kostel i s přilehlým zámečkem vyhořel. Požáru padl za oběť hlavní oltář a oltář Kalvárie. Celé opidium kupuje po požáru Jan Wagner. Následně byly objekty znovu obnoveny.

Ve vnitřních prostorách byly postaveny v roce 1829 unikátní varhany. Jsou jedním z největších dochovaných hudebních nástrojů regionální varhanářské dílny J.A.Bartha, který patřil k nejprogresivnějším varhanářům v celém českém teritoriu. Svým charakterem je nástroj jedním z prvních nástrojů takzvaně přechodového typu mezi varhanářstvím barokním a romantickým. Skládá se ze tří samostatně stojících bloků (prospektu, pozitivu a hracího stolu). Varhany jsou zapsány v seznamu movitých památek.

Opravdovým skvostem kostela je barokní zvonkohra, která je světovým unikátem. Nachází se na Neni známo, že by se podobný nástroj někde ve světě dochoval. Nástroj si dle dochovaných pramenů objednal 6. dubna 1732 František Antonín hrabě Špork u Slezského varhanáře Johana Michala Rödera, který ji na přání hraběte Šporka instaloval v zámeckém sále.

V letech 2009 - 2010 byla zvonkohra restaurována z finančních prostředků Královéhradeckého kraje a obecně prospěšné společnost Kryštof z Prahy.

Další zvláštností tohoto kostela je obraz nad oltářem, který se dá měnit podle liturgického období. Hlavním obrazem je obraz sv. Anny - patronky kostela. Další obrazy jsou Neposkvřené početí Panny Marie, narození Panny Marie, Nanebevzetí Panny Marie a v postní době – Kristus na kříži. Pro dobu vánoční jsou figurálními scénami 1 m vysoké ustrojené sochy: „Narození Páně, Obřezání Páně, Příchod Tří králů.

Pro dobu velikonočních svátků je tu slavné Zmrtvýchvstání. Výjev je namalován a upevněn na dřevěném podkladu a jeho obrysy jsou vyřezány.

Hlavní dřevěný oltář pochází z dílny mistra Suchardy z Nové Paky s doplňky bratří Jana a Františka Millerových, žireckých rodáků a vídeňských umělců z roku 1839.

Zhotovení bočních oltářů se přisuzuje Řehoři Thenymu. Levý oltář znázorňuje zasnoubení Panny Marie a pravý zjevení sv. Ignáce. Boží hrob býval naproti hlavnímu vchodu u Kalvárie, kde bylo slaveno vzkříšení Krista.

Pod hlavním oltářem byla vybudována jezuitská hrobka. Pod boční Lodi pak hrobka Panská, sloužící pro zaměstnance nedalekého zámečku a jeho rodin. Při renovaci kostela v roce 1906 byly krypty hrobek zazděny. Obnovena byla fasáda, okenní vitráže a kamenné prvky, včetně portálů. Součástí celkové obnovy chrámu, byla i rekonstrukce a následně zpřístupnění terasy na západní straně kostela. V současné době je kostel součástí Domova sv. Josefa pro nemocné s roztroušenou sklerózou. Ten sídlí v bývalém jezuitském klášteře. V blízkosti kostela je také zámecká zahrada s řadou rozmanitých stromů, upravená pro pohyb tělesně postižených a kočárků.